

**‘Groen werkt in Groningen’
Verkiezingsprogramma 2010 – 2014**

GroenLinks Groningen Stad

Geachte lezer,

Met veel trots en plezier presenteer ik u het verkiezingsprogramma van GroenLinks voor de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010. De behaalde sociale en duurzame successen in de afgelopen collegejaren smaken naar meer. Wij barsten nog van de ideeën en willen blijven bouwen aan het Groningen van morgen. Onze kandidaten zijn er klaar voor!

Ik hoop van harte op uw steun voor onze plannen en op uw stem op 3 maart.
Hartelijke groet,

Mattias T. Gijsbertsen
Lijsttrekker

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Ruimtelijke ordening.....	5
2. Wonen.....	6
3. Verkeer en vervoer.....	7
4. Milieu, natuur en dierenwelzijn	8
5. Diversiteit en integratie.....	10
6. Internationale samenwerking	11
7. Economie	12
8. Werk.....	13
9. Inkomen	14
10. Welzijn en zorg	15
11. Onderwijs en jeugdbeleid.....	16
12. Sport en recreatie	17
13. Kunst en cultuur.....	18
14. Stad en stadje.....	19
15. Veiligheid	20
16. Financiën en organisatie.....	21
Bijlage.....	22

Voorwoord

Groen werkt in Groningen

Er liggen bewogen jaren achter ons. De klimaatcrisis, de voedselcrisis en natuurlijk de diepe economische crisis hebben veel mensen ervan bewust gemaakt dat grote veranderingen noodzakelijk zijn. Veranderingen in onze omgang met mens en milieu. Vooral door de inzet van GroenLinks is de gemeente Groningen daar serieus mee aan de slag gegaan. Groen werkt in Groningen. Maar we zijn er nog lang niet. Het is nodig om voortvarend op de ingeslagen weg door te gaan. Naar een energieneutrale stad in 2025. Naar een stad waarin iedereen meedoet en niemand in armoede hoeft te leven. En naar een stad die ook straks nog het trotse middelpunt van het Noorden is!

Met GroenLinks in het college heeft in Groningen een omslag plaatsgevonden op het gebied van duurzaamheid en milieu. Groningen is nu een van de duurzaamste steden van Nederland. Maatregelen als energiebesparing in bestaande woningen, energieneutrale nieuwbouw en het veel zuiniger omgaan met verlichting hebben daaraan bijgedragen. Net als de miljoeneninvesteringen in de fiets. In de komende jaren verminderen we de uitstoot van CO₂ en fijnstof nog verder door de aanleg van twee tramlijnen. De stad is ook groener geworden, bijvoorbeeld door de aanplant van bomen in de binnenstad. De nieuwe Zuidelijke Ringweg wordt straks dankzij GroenLinks overkapt, zodat we het Sterrebos kunnen herstellen.

GroenLinks beschermt kwetsbare groepen, ook als het moeilijk wordt. Mede door initiatieven van GroenLinks is het sociaal beleid in de stad aanzienlijk verbeterd. Sociaal beleid dat in stand blijft, ondanks de noodzaak tot bezuinigen. Solidariteit blijft niet beperkt tot de stad. Groningen heeft op voorstel van GroenLinks werk gemaakt van eerlijke wereldhandel en als eerste gemeente van Nederland de titel Fairtrade Stad verkregen.

GroenLinks wil dat Groningen een open en bruisende stad blijft. Daarom staan we een effectief integratie-, emancipatie- en antidiscriminatiebeleid voor. We willen de toename van ongelijkheid, intolerantie en vreemdelingenhaat zoals die in Nederland plaatsvindt in Groningen buiten de deur houden. Voor een bruisende stad zijn culturele voorzieningen onmisbaar. Wij zijn dan ook blij met de komst van het Groninger Forum en de grote investeringen in de cultuursector. Jongeren leveren een belangrijke bijdrage aan de levendigheid van de stad. We moeten daarom zorgen voor goede schoolgebouwen en voldoende studentenkamers.

GroenLinks wil de komende jaren blijven werken aan de realisatie van een duurzame en sociale stad. Wij denken dat het beste te kunnen realiseren in een links college. Investeren is nodig, juist nu bezuinigingen onvermijdelijk zullen zijn.

Onze speerpunten voor de komende vier jaar zijn:

- De nieuwe verdiepte Zuidelijke Ringweg maximaal overkappen
- Jaarlijks 2500 bestaande woningen energiezuinig maken
- Kortere wachttijden voor studentenkamers en betaalbare huurwoningen
- Autoluwer maken van de Diepenring, Steentilstraat, Haddingestraat en Pelsterstraat
- Aanleg van twee tramlijnen naar Zernike en Kardinge
- Nieuwe fietsverbindingen en uitbreiden van gratis fietsparkeren
- Meer bomen op de Grote Markt en bij het Groninger Forum
- Na drie jaar minimuminkomen recht op langdurigheidstoelage
- Rijksbezuinigingen op de dagbesteding en begeleiding (AWBZ) maximaal compenseren
- Investeren in kwalitatieve en duurzame onderwijsgebouwen
- Stimuleren van cultuur en de creatieve sector, in het bijzonder in het Ebbingekwartier
- Bewoners begrijpelijke informatie geven en vroegtijdig betrekken bij plannen

1. Ruimtelijke ordening

Groningen is een overzichtelijke, compact gebouwde stad. Alle wijken liggen op fietsafstand van elkaar, de binnenstad ligt voor veel stadjes op loopafstand. De inwoners werken, meer dan in andere steden, grotendeels in hun eigen stad. Wij vinden het belangrijk dit zo te houden, omdat de compacte stad het omliggende landschap spaart en de mobiliteit beperkt. Uitgangspunt voor de ruimtelijke ordening is voor GroenLinks de water- en groenstructuur, voor de stadsrand komt daar de landschappelijke waarde bij. Na Meerstad en Westpoort wordt de stad niet verder uitgebreid.

Er is in de stad vooral behoefte aan woningen met een tuin. Deze woningen kunnen zowel in de nieuwe wijk Meerstad gebouwd worden als in de bestaande stad. Het project Intense laagbouw geeft hiervoor een goede voorzet. Bij nieuwbouw in de bestaande stad wordt het groen ontzien. Hoogbouwprojecten moeten passen in de omgeving en mogen het silhouet van de stad niet ontsieren.

De Grote Markt is de centrale plek van stad en provincie en dat is al eeuwen zo. Het plan 'Grote Markt Oostzijde' met het Groninger Forum en de Nieuwe Markt versterkt dat. De aanpak van het ABN/AMRO blok in de Noordwand van de Grote Markt is hierbij een volgende stap. Hierin komt geen autostalling maar wel een ruime fietsparkeergarage.

Actiepunten

- De komende jaren wordt werk gemaakt van de intensivering van het ruimtegebruik in de bestaande stad door uitvoering van de Intense Laagbouwprojecten, de Oosterhamrikzone en de Friesestraatwegzone.
- GroenLinks wil dat alle nieuwbouw in 2015 energieneutraal wordt uitgevoerd en dat de grote duurzame ambities van Meerstad worden waargemaakt.
- Meerstad krijgt in een vroegtijdig stadium een hoogwaardige OV-verbinding met het centrum van Groningen. Voor fietsers komen er superfietsroutes. Langs de verbindingroute met Meerstad worden meer woningen gebouwd. Dat komt de sociale veiligheid en het gebruik van het openbaar vervoer ten goede.
- Meerstad wordt een gedifferentieerd stadsdeel met minstens 20% sociale woningbouw.
- De woningbouwafspraken in de Regiovisie Groningen - Assen moeten worden herzien: minder woningen in Leek/Roden en meer woningen in de stad (Meerstad).
- Bedrijventerrein Westpoort wordt duurzaam ontwikkeld met gemeenschappelijke voorzieningen voor parkeren, afval en energie en snelle realisatie van de Brede Groene Rivier.
- De vloeivelden op het SuikerUnierrein worden ingericht als natuurgebied. Het bebouwde deel wordt tijdelijk gebruikt als evenemententerrein en locatie voor bijzondere woonvormen. Tussen Vinkhuizen en het Stadspark wordt een fietsverbinding aangelegd.
- De nieuwe verdiepte Zuidelijke Ringweg wordt maximaal overkapt om de wijken en groengebieden aan weerszijde met elkaar te verbinden.
- Het Stationsgebied Zuid moet de Rivierenbuurt met de binnenstad gaan verbinden waarbij de zuidingang een entree wordt met stedelijke allure. Er wordt eerst een groenstructuur ontworpen waarna het gebied gemengd wordt ingevuld met kantoren, woningen en parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen.
- Op de Grote Markt en rond het nieuwe Forum komen meer bomen en er komt een directe wandelroute tussen Martinikerkhof en Prinsentuin via het Prinsenhof.
- Om de woonfunctie in de binnenstad te versterken wordt wonen boven winkels bevorderd.
- Reclame-uitingen in de openbare ruimte worden teruggedrongen.
- Om beschermde stadsgezichten daadwerkelijk te beschermen krijgen meer panden de status van gemeentelijk monument.

2. Wonen

Goed en betaalbaar wonen in een leefbare en veilige buurt voor iedereen is het doel van goed woonbeleid voor GroenLinks. Daarom is het goed dat vooral door de woningbouwcorporaties de laatste jaren veel woningen zijn gebouwd, waaronder ook veel sociale huurwoningen. Helaas zijn de wachttijden voor sociale huurwoningen te lang.

Wijkvernieuwing biedt de mogelijkheid om te zorgen voor woonkwaliteit voor iedereen. Dat lukt alleen als de wensen van de lage inkomensgroepen worden meegenomen. Uitgangspunten voor GroenLinks zijn variatie en duurzaamheid. Variatie in woonmilieus geeft mensen de kans om in de eigen buurt te blijven wonen als ze er in inkomen op vooruit gaan of in een andere levensfase komen. Dit komt de sociale cohesie ten goede en zorgt ervoor dat sociale huurwoningen vrijkomen voor de mensen die daarop zijn aangewezen. Duurzaamheid betekent levensduurverlenging én milieubewust omgaan met materialen, energie en ruimte.

De wijkvernieuwing moet meer zijn dan een fysieke ingreep. Er moet ook aandacht zijn voor de inkomenssituatie van de bewoners en het werkgelegenheids- en welzijnsbeleid, zoals in de Krachtwijken De Hoogte en Korrewegwijk. GroenLinks heeft zich hier stevig voor ingezet. De afgelopen jaren zijn de gemeente en de corporaties daar steeds beter mee aan het werk. Een gunstig gevolg is dat er minder woningen gesloopt hoefden te worden.

Op het gebied van studentenhuysvesting is het gebrek aan kamers teruggedrongen, maar er moet veel meer gebeuren, vooral door nieuwbouw. Het vergunningenbeleid voor kamerverhuur wordt zo ingericht dat overlast in de buurt zoveel mogelijk wordt voorkomen en er ruimte is voor nieuwe kamerverhuur om aan de vraag naar kamers tegemoet te komen.

Actiepunten

- De gemeente maakt met de corporaties afspraken om doelgroepen als ouderen, jongeren, starters en mensen met een laag inkomen sneller aan passende en betaalbare woningen te helpen. Huurdersorganisaties worden hier bij betrokken.
- Er komen afspraken over het minimum aantal goedkope huurwoningen per wijk, om te voorkomen dat de huur van te veel woningen in populaire wijken te hoog wordt.
- Energiebesparing moet een hoofdpunt worden in de afspraken met de corporaties. Van de bestaande voorraad worden jaarlijks 2.500 woningen energiezuinig gemaakt. Huurders krijgen daarbij de garantie dat de verlaging van de maandelijkse energiekosten als gevolg van de energiebesparende maatregelen groter is dan de huurverhoging.
- Groningen voert de 'Duurzaamheidslening' in voor energiebesparing in koopwoningen.
- Uitgangspunt voor nieuw te bouwen woningen is het *Cradle-to-Cradle* principe. Dat wil zeggen dat alle gebruikte materialen zo gekozen zijn dat ze na hun leven in de woningen nuttig kunnen worden hergebruikt in andere producten.
- Woningen mogen pas gesloopt worden als de kwaliteit ervan te slecht is en/of de verhuurbaarheid onder druk staat. Tevens wordt rekening gehouden met het tempo van de nieuwbouw. Met de corporaties wordt afgesproken om minder woningen te slopen.
- Als er een kraakverbod komt wordt dat in Groningen niet toegepast.
- De gemeente zoekt actief naar uitbreiding van het aantal ligplaatsen voor woonboten.
- Er komt subsidie voor huurteams, die huurders bijstaan in geschillen over het huren.
- Het tekort aan studentenkamers wordt teruggedrongen door grootschalige nieuwbouw van studentenwoningen en de ombouw van leegstaande kantoren.
- Er komen afspraken over te langdurige leegstand van bedrijfspanden. Te denken valt aan een leegstandsbelasting, die hoger uitvalt dan eventuele huur.
- De norm van een maximaal aantal kamerverhuurpanden per straat wordt omgezet in normen per woonblok, afhankelijk van het soort woningen: bijvoorbeeld helemaal geen kamerverhuur meer in woningen met houten woningscheidende vloeren en wel meer ruimte voor kamerverhuur in winkelstraten. Eigenaren van slecht onderhouden (studenten)huizen worden aangepakt. Geluidsoverlast door bewoners wordt ook aangepakt.

3. Verkeer en vervoer

Groningen staat bekend om haar autoluwe binnenstad en heeft als wereldfietsstad een voorbeeldfunctie voor veel gemeenten. GroenLinks is daar trots op en streeft naar verdere verbeteringen om zo nog prettiger in de stad te kunnen werken, wonen en verblijven. Daarom willen we investeren in verkeersveiligheid, verbetering van de luchtkwaliteit en vermindering van geluidsoverlast. De aanpak van de Zuidelijke Ringweg moet leiden tot een ruimtelijk goede inpassing om de leefbaarheid van de omgeving te vergroten. Het autoverkeer naar de binnenstad en belangrijke werk- en onderwijsconcentraties wordt zoveel mogelijk aan de rand van de stad opgevangen op transferia. Van daar kunnen mensen met het OV of per fiets naar hun bestemming gaan. Op termijn wordt het gebied binnen de ringwegen in sectoren opgedeeld in navolging van het verkeerscirculatieplan in de binnenstad.

Het OV blijft betaalbaar en het gebruik ervan wordt bevorderd door de aanleg van tramlijnen. Ook de uitbreiding van treinverbindingen tussen stad en regio past daarbij. Om de concurrentiepositie van de fiets ten opzichte van de auto te versterken moet de stad blijven investeren in fietspaden en wordt het gratis fietsparkeren in het centrum uitgebreid.

Actiepunten

- De luchtkwaliteit in de stad wordt verbeterd door schone brandstoffen te verplichten voor bussen en taxi's en te stimuleren voor de stadsdistributie.
- Haddinge- en Pelsterstraat worden autoluw door sluiting van de parkeergarage voor bezoekers. In de Steentilstraat wordt alleen laden en lossen voor auto's nog toegestaan.
- Er komen geen nieuwe openbare parkeergarages in de binnenstad.
- Betaald parkeren wordt uitgebreid naar buurten met een tekort aan parkeerruimte voor bewoners. Dit geldt ook voor winkelcentra, onderwijsconcentraties en bedrijventerreinen.
- Bij nieuwbouw van sociale huur- en jongerenwoningen wordt de parkeernorm verlaagd.
- Het beleid om de verkeersveiligheid bij scholen te verbeteren, o.a. door parkeerbeperkingen, snelheidsremmende maatregelen, stopverboden e.d., wordt bij alle scholen ingevoerd.
- Het sluipverkeer door wijken wordt ontmoedigd en de veiligheid vergroot door fysieke maatregelen en een maximumsnelheid van 30 km per uur.
- De gemeente geeft prioriteit aan een versnelde aanleg van de Sontbrug.
- Groningen verzet zich tegen het deel van de nieuwe weg naar Winsum dat door de waardevolle Koningslaagte loopt.
- Als door toenemend autoverkeer overlast ontstaat in Dorkwerd en de wijk Reitdiep wordt de Hogeweg afgesloten voor doorgaand autoverkeer.
- Aanleg van tramlijnen naar Zernike en Kardinge (en op termijn Meerstad).
- Er komen nieuwe trein- of regiotramstations in Hoogkerk en bij de Friesestraatweg.
- De trein naar Leer wordt sneller en wordt doorgetrokken naar Oldenburg en Bremen.
- De laatste trein richting Utrecht en Schiphol gaat nu al om 22.34 uur. De gemeente zet zich ervoor in dat er rond middernacht een Intercity naar de Randstad bij komt.
- Het OV in de gemeente wordt goedkoper voor bepaalde doelgroepen, zoals ouderen.
- GroenLinks bepleit snelle aanleg van een treinverbinding naar Heerenveen als begin van het Zuidoostlijntracé. Het spoor naar Leeuwarden wordt snel verdubbeld.
- De gemeente Groningen betaalt niet langer mee aan de exploitatie van vliegveld Eelde.
- De plannen uit de Fietsnota, zoals fietsroutes langs het spoor in de Noordelijke stadswijken en van het Europapark naar de Duinkerkenstraat, worden snel uitgevoerd.
- Meer verkeerslichten worden fietsvriendelijk afgesteld, bijvoorbeeld twee keer groen per cyclus.
- Op de Diepenring verdwijnt het parkeren en komt meer ruimte voor fietser en voetganger.
- Er komen meer fietsklemmen bij Stadsschouwburg, Oosterpoort en bij studentenwoningen.
- Het gebruik van elektrische fietsen en scooters wordt vergemakkelijkt door de aanleg van oplaadpunten in de binnenstad en bij winkelcentra, ziekenhuizen en sportvoorzieningen.

4. Milieu, natuur en dierenwelzijn

Zorg voor het milieu is van groter belang dan ooit. Iedereen kent de gevolgen van de klimaatverandering voor de wereld, maar nog steeds is de economie te weinig duurzaam. Het milieubeleid moet de kaders stellen waarbinnen ruimtelijke ordening, economie en verkeer zich kunnen ontwikkelen. Groningen loopt mede dankzij GroenLinks voorop bij het realiseren van een duurzame stad. Er wordt volop ingezet op energiebesparing en opwekking van duurzame energie. Uitstoot van schadelijke stoffen wordt tot het minimum beperkt. Afval wordt zoveel mogelijk voorkomen en overblijvend afval wordt gescheiden en weer grondstof voor nieuwe producten (*Cradle to Cradle*). Daarbij geldt het uitgangspunt: de vervuiler betaalt.

Groningen moet een compacte stad blijven met een groene omgeving en met voldoende natuur en water van goede kwaliteit. Er worden meer bomen geplant, tussen de parken komen groene linten en de ecologische structuur wordt uitgebreid. Dat is goed voor het klimaat en belangrijk voor de relaties tussen verschillende groene en blauwe plekken in en buiten de stad. Ook de stukjes 'verloren groen' in de wijken zijn van belang voor het leefmilieu van mensen, dieren en planten.

In de stad leven niet alleen mensen en hun huisdieren, maar ook veel andere dieren. GroenLinks wil dat de gemeente de intrinsieke waarde van dieren erkent in haar beleid en het dierenwelzijn bevordert. Het groenbeheer moet gericht zijn op gebruik door bewoners én de habitat voor dieren en planten. De beheerders worden op deze aspecten geschoold. Bij de bestrijding van onkruid wordt geen gif gebruikt.

Actiepunten

- Er wordt een plan van aanpak ontwikkeld voor de opwekking van zonne-energie.
- GroenLinks wil grote windmolens op bedrijventerreinen.
- Gemeente en corporaties geven samen een sterke impuls aan energiebesparing in de bestaande bouw. Bij renovatie en nieuwbouw wordt maximale energiebesparing nagestreefd.
- Om energieverstopping tegen te gaan worden winterterrassen afgeschaft en wordt gestimuleerd dat winkels hun koelingen afdekken en entrees niet permanent open laten staan.
- De gemeente gebruikt uitsluitend duurzaam geproduceerde grondstoffen zoals FSC-hout.
- Bij de afvalstoffenheffing wordt gedifferentieerd naar gebruik volgens het principe 'de vervuiler betaalt'.
- Sectoren zoals bouw, horeca en detailhandel worden gestimuleerd tot afvalreductie en Cradle to Cradle.
- De kosten van zuiveren (zuiveringsheffing) en afvoeren (rioolbelasting) van water worden gekoppeld aan het waterverbruik in één rekening, zodat men naar rato van gebruik betaalt.
- Regenwater wordt waar mogelijk niet via het riool afgevoerd, maar vastgehouden in de bodem of afgevoerd naar vijvers of kanalen.
- Bij bomenkap geldt volledige plicht tot herplant of compensatie.
- Het Stadspark wordt in oude luister hersteld met respect voor ecologische waarden. Onderzocht wordt of van het park weer één geheel gemaakt kan worden door de Westelijke Ringweg ter plaatse te verdiepen.
- GroenLinks wil een weidevogelreservaat inrichten ter compensatie van het verlies aan weidevogelgebied door de aanleg van bedrijventerrein Westpoort.
- Ecologisch beheerde particuliere tuinen, geveltuinen, grasdaken, natuurspeelplaatsen e.d. worden gestimuleerd om de stad verder te vergroenen.
- Binnen het groenbeheer wordt het ecologisch beheer verder uitgebreid en geïntensiveerd met meer bloemen en schuilplaatsen voor dieren. Ook worden nestelvoorzieningen voor in het wild levende dieren aangelegd, zoals vlinderstruiken, hekken en dakpannen voor broedvogels.
- GroenLinks keurt het doden van duiven af. De gemeente dient naar diervriendelijke alternatieven te zoeken in geval van overbevolking of overlast, bijvoorbeeld door strikte handhaving van het voederverbod.
- Dieren lijden net zoals mensen aan stress en pijn. GroenLinks vindt vermaak met dieren daarom ongepast en wil dat de gemeente het gebruik van dieren bij evenementen ontmoedigt. Intensieve veehouderij en megastallen worden binnen de gemeentegrenzen niet toegestaan.
- De gemeente laat extra controles uitvoeren op het welzijn van dieren in circussen.

- De gemeente geeft het goede voorbeeld door alleen biologische en dierproefvrije producten te kopen. In de catering van de gehele gemeentelijke organisatie wordt een ruim assortiment aan vegetarische producten verkocht.
- De gemeente houdt meer rekening met de mening van natuur- en milieuorganisaties en hun adviezen worden meegewogen in het gemeentelijk milieubeleid.
- In het Groninger Forum komt een duurzaamheidscentrum.

5. Diversiteit en integratie

Diversiteit is waardevol. GroenLinks bouwt aan een open samenleving met ruimte en kansen voor alle mensen, ongeacht geslacht, afkomst, religie, seksuele gerichtheid, handicap etc. Dat gaat niet vanzelf. De laatste jaren hebben we gezien hoe culturele verschillen kunnen uitmonden in heftige botsingen tussen personen en bevolkingsgroepen, vooral tussen moslims en niet-moslims. Onbegrip en achterstelling verergeren die botsingen.

In Groningen zijn de spanningen beperkt gebleven. Dat moet vooral zo blijven. Daarom moet de gemeente een sterk emancipatie- en participatiebeleid voeren, dat mensen in staat stelt eigen keuzes te maken en mee te doen in de samenleving. Ook is het van belang dat discriminatie en intolerantie krachtig worden bestreden en wederzijds begrip wordt bevorderd. Zo kunnen we ervoor zorgen dat iedereen zich veilig kan voelen en kansen kan benutten.

GroenLinks wil ook verantwoordelijkheid nemen voor de opvang van vluchtelingen. Veruit de meeste vluchtelingen waren gedwongen hun heil elders te zoeken door oorlog en vervolging. GroenLinks vindt dat de gemeente Groningen altijd bereid moet zijn mee te werken aan de vestiging van asielzoekerscentra. Extra zorg gaat uit naar vluchtelingen die door bureaucratie en falende regelgeving tussen wal en schip dreigen te vallen.

Actiepunten

- De inzet om het percentage allochtonen met regulier werk te verhogen wordt voortgezet. Deskundigheidsbevordering bij hulpverleners en consultants wat betreft interculturele verschillen is daarbij een aandachtspunt.
- De gemeente heeft extra aandacht voor de positie van hoger opgeleide migranten, die te maken hebben met specifieke problemen op het gebied van de waardering van diploma's, opleidingsniveau versus taalachterstand etc.
- Er wordt extra ingezet op de integratie van allochtone vrouwen. Daarbij wordt uitgegaan van een ketenbenadering (taalles thuis, taalles buitenshuis, arbeidsmarktoriëntatie, werk/vrijwilligerswerk).
- De gemeente stimuleert dat migranten uit EU-landen (zoals Oost-Europeanen) vrijwillig deelnemen aan een inburgeringscursus.
- De gemeente blijft de allochtone zelforganisaties financieel steunen en beschouwt hen als een waardevolle partner in het vormgeven van het minderhedenbeleid. Dat geldt ook voor organisaties van vrouwen en homoseksuelen in relatie tot het (homo)emancipatiebeleid.
- Mensen uit minderheidsgroepen worden gestimuleerd actief te worden in (het besturen van) bijv. sport- en wijkverenigingen.
- De gemeente gaat actief op zoek naar vrouwen met hulpvragen op het gebied van emancipatie, opvoeding en participatie en zorgt voor een betere coördinatie tussen hulpverleningsinstellingen.
- De gemeente blijft het Discriminatie Meldpunt Groningen (financieel) steunen, niet alleen voor de juridische afhandeling van klachten, maar ook voor voorlichting.
- De gemeente Groningen sluit zich aan bij de *European Coalition of Cities Against Racism* (EC-CAR) van Unesco en gaat deelnemen aan de jaarlijkse Dag van de Dialoog.
- Zolang er door de gaten in de vreemdelingenwet en in het asielbeleid vluchtelingen op straat terecht komen, blijft de noodopvang open.
- GroenLinks vindt dat de mogelijkheden voor asielzoekers om scholing te volgen, te mogen werken en vrijwilligerswerk te mogen doen, moeten worden vergroot. De gemeente neemt waar mogelijk ook zelf deel aan experimenten en projecten die op dit gebied plaatsvinden.
- De gemeente blijft (o.a. via de VNG) aandringen op humane en sluitende landelijke wet- en regelgeving op het terrein van vluchtelingen en asiel.

6. Internationale samenwerking

GroenLinks kijkt over grenzen heen. Door samen te werken en van anderen te leren zijn we in Groningen beter in staat om onze problemen op te lossen. Relaties met andere steden geven ons ook de mogelijkheid om kennis over te dragen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, afvalverwerking en energiebesparing. Bovendien wil GroenLinks vanuit het welvarende Groningen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van armere gebieden in de wereld en aan de strijd tegen ongelijkheid, uitbuiting, armoede en geweld. GroenLinks wil stadgers laten zien hoe waardevol internationale samenwerking kan zijn en bijdragen aan bewustwording van problematiek en kennis in andere delen van de wereld.

Als 'Millenniumgemeente' spant Groningen zich op een breed terrein in om de ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties te behalen. Een succes van de afgelopen jaren op dat gebied is de aandacht voor eerlijke handel en het verkrijgen van de titel 'Fairtrade Stad'. Groningen moet ook in de toekomst een stad zijn met een open blik naar de rest van de wereld, een uitgesproken pleitbezorger van internationale solidariteit en innovatie.

Actiepunten

- Internationale relaties die een grote bijdrage leveren aan mondiale bewustwording en intercultureel begrip worden bevorderd. Daaronder vallen in ieder geval de stedenbanden met San Carlos en Moermansk.
- Zodra de politieke situatie dat mogelijk maakt, bouwt Groningen haar banden met de Palestijnse stad Jabalya uit en komt uiteindelijk tot een stedenband.
- Economische samenwerking wordt in de eerste plaats gezocht met steden in de noordelijke ontwikkelingsas (NOA). Andere economische banden, zeker buiten de EU, krijgen minder prioriteit.
- Fairtrade Stad Groningen bouwt haar activiteiten op het gebied van eerlijke handel verder uit door bewustmaking en zichtbare verkoop van meer eerlijke producten.
- Bij het lenen van geld en het financieren van projecten blijft de gemeente een voorkeursbeleid voeren ten aanzien van groene en kritische banken.
- De gemeente ondersteunt initiatieven die microkredieten verschaffen, zoals Oikocredit.
- De gemeente neemt deel aan Earth Day (22 april), de Dag van Europa (9 mei) en de Dag van de Rechten van de Mens (10 december).
- De gemeente ondersteunt initiatieven van burgers en instellingen die bijdragen aan mondiale of Europese bewustwording.
- Er wordt geld beschikbaar gesteld voor de volledige uitvoering van het programma 'Groningen Wereldstad', dat de internationale samenwerking door de gemeente een impuls moet geven.

7. Economie

In de afgelopen jaren is de economie in Groningen sterker geworden. De grote dienstverlenende sector is minder recessiegevoelig dan de industrie. Dat maakt dat Groningen ook in slechtere economische tijden een goede uitgangspositie heeft.

Op het economisch klimaat en de economische dynamiek heeft de gemeente maar weinig invloed. Wel kunnen gunstige randvoorwaarden gecreëerd worden en kan de gemeente bepaalde ontwikkelingen stimuleren. Goede dienstverlening aan bedrijven, het stimuleren van ondernemerschap, ondersteuning van kleine ondernemers, een goed geschoolde bevolking, goede kantoorruimtes en bedrijventerreinen, een bruisende stad met vrije sluitingstijden voor de horeca en een open cultureel klimaat: allemaal aspecten waar de gemeente wel invloed op heeft.

Overigens is GroenLinks niet voor ongebreidelde groei in alle sectoren van de economie. In het besef dat de exploitatie van mens en milieu zijn grenzen kent, streeft GroenLinks naar een economie met selectieve groei, waarin milieuvriendelijke bedrijvigheid de ruimte krijgt.

Actiepunten

- Het MKB is de banenmotor van onze economie. De gemeente faciliteert het MKB door een optimale dienstverlening en minder bureaucratie. Speciale aandacht wordt geschonken aan het innovatieve vermogen van het MKB.
- De gemeente voert een actief startersbeleid d.m.v. incubators, microkredieten, goede ondersteuning door het bedrijvenloket en aandacht voor startende allochtone ondernemers.
- De gemeente zet in op Groningen als creatieve stad met extra oog voor het Ebbingekwartier, waar vestiging van de creatieve industrie wordt gestimuleerd.
- De relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft een aandachtspunt (stageplaatsen, kennisuitwisseling). Samen met het bedrijfsleven onderzoekt de gemeente de (mis)match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.
- De 24-uurseconomie kent veel nadelen. Om een ontspannen samenleving voor iedereen mogelijk te houden, blijft het aantal koopzondagen beperkt en worden winkelsluitingstijden niet verder verruimd.
- De gemeente blijft investeren in de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen, zodat na Westpoort en het bedrijventerrein van Meerstad geen nieuwe terreinen meer nodig zijn.
- De economische speerpunten van de gemeente liggen op het terrein van schone en kennisintensieve sectoren, zoals energie (Energy Valley), gezond ouder worden (Healthy Aging), toerisme en ICT.
- De gemeente stimuleert maatschappelijk verantwoord ondernemen en geeft zelf het goede voorbeeld, bijv. door duurzaam in te kopen, vrijwilligerswerk door werknemers te stimuleren en te faciliteren en een voorbeeldfunctie op milieugebied te vervullen.
- In de (economische) relaties met het buitenland zet Groningen vooral in op een hechtere samenwerking met steden in de Noordelijke ontwikkelingsas (NOA).
- Bij alle economische activiteiten let de gemeente op de aspecten duurzaamheid (groene banen) en versterking van de kenniseconomie.
- De gemeente spant zich in om in heel Groningen sneller internet via glasvezelkabels mogelijk te maken. Groningen moet prioriteit zien te krijgen in de aanleg van glasvezel door de telecomproviders. Ook het project Draadloos Groningen wordt verder ondersteund.

8. Werk

GroenLinks wil dat iedereen kansen heeft om zich te ontwikkelen. Participatie in brede zin moet op alle mogelijke manieren worden bevorderd door samenhang in het sociaal -, economisch -, welzijns- en onderwijsbeleid in de gemeente. Bij participatie denken we in de eerste plaats aan werk. Werk biedt de mogelijkheid om financieel zelfstandig te zijn, contact te leggen met anderen en de eigen talenten te ontplooien. Daarom stimuleert de gemeente alle uitkeringsgerechtigden om regulier werk te verkrijgen.

Niet iedereen vindt echter een plek op de arbeidsmarkt. Dat kan te maken hebben met persoonlijke problematiek, het economisch tij, het individuele scholingsniveau of de zorg die mensen hebben voor kinderen of ouders. GroenLinks wil dat de gemeente zich inspant om mensen zo veel mogelijk te laten meedoen, naar eigen vermogen en met oog voor hun individuele omstandigheden. Er moeten daarom veel mogelijkheden voor participatie zijn naast de reguliere arbeidsmarkt zoals gesubsidieerde arbeid, vrijwilligerswerk en seniorenbanen.

Het succes van het vernieuwde Groningen@Work en de Meedoen-trajecten laat zien hoeveel er kan worden bereikt als het individu en maatwerk centraal staan. Het lukt steeds beter om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar (gesubsidieerd) werk te begeleiden.

GroenLinks geeft hoge prioriteit aan de voortdurende scholing van iedereen. Zo geven we mensen een zo groot mogelijke kans om zelfstandig te zijn en mee te doen.

Er is nieuwe wetgeving in voorbereiding die grote gevolgen zal hebben voor de sociale werkvoorziening, jongeren en 'Wajongers'. Voor GroenLinks zijn bij de invoering van die wetgeving meerdere zaken heel belangrijk. Dat zijn vooral de garantie van een redelijk en stabiel inkomen en de garantie van beschermde werkplekken voor sociaal kwetsbaren. Voor zover de gemeente daar de mogelijkheid toe heeft, moeten die garanties worden gegeven.

Actiepunten

- De gemeente stimuleert alle uitkeringsgerechtigden om regulier werk te verkrijgen. Voor mensen die daarop (nog) geen kans maken, zorgt de gemeente voor voldoende aanbod van scholing, maatschappelijke banen, re-integratiebanen, seniorenbanen, werk-leerplekken, stageplaatsen, Meedoen-trajecten en vrijwilligerswerk.
- Werk moet lonen. Werken met behoud van uitkering wordt alleen ingezet als kortdurend middel om (gesubsidieerd) werk te verkrijgen.
- De inzet van re-integratiemiddelen is gericht op duurzame uitstroom uit de uitkering. Daarbij versterkt de gemeente haar inzet voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Mantelzorgers kunnen (gedeeltelijk) worden vrijgesteld van arbeidsverplichtingen, afhankelijk van hun persoonlijke omstandigheden.
- Bij de hervorming van de sociale werkvoorziening is het uitgangspunt dat er een garantie blijft bestaan voor voldoende beschermde werkplekken voor sociaal kwetsbaren.
- De invoering van de werkleerplicht mag er niet toe leiden dat jongeren tot 27 jaar na drie maanden op zichzelf zijn aangewezen. De gemeente spant zich tot het uiterste in om hen van werk, onderwijs en inkomen te voorzien.
- De gemeente zet zich in om banen, stageplaatsen en werk-leerplekken te realiseren bij bedrijven die opdrachten van de gemeente uitvoeren.
- Met nieuw in Groningen gevestigde bedrijven worden waar mogelijk afspraken gemaakt om langdurig werklozen in dienst te nemen.

9. Inkomen

GroenLinks maakt zich sterk voor een sociale stad en voor de bestrijding van armoede. Als coalitiepartij heeft GroenLinks de afgelopen jaren veel sociale wensen kunnen realiseren. De bijzondere bijstand is bijvoorbeeld uitgebreid. Toch hebben we nog wensen om ervoor te zorgen dat de laagstbetaalden beter rond kunnen komen en meer kunnen meedoen in de samenleving. Juist als het economische tij tegen zit, wil GroenLinks investeren in de sociale voorzieningen in de stad.

De verhouding tussen de sociale dienst en zijn cliënten moet verbeterd worden. GroenLinks kiest voor een persoonlijke aanpak die recht doet aan de omstandigheden van de cliënt en ruimte geeft aan de eigen professionele afweging van consultants.

Actiepunten

- Minima krijgen recht op langdurigheidstoelage als ze drie jaar lang een inkomen hebben tot 115% van het wettelijk minimumloon.
- Bij de schuldhulpverlening moeten wachtlijsten worden voorkomen, o.a. door extra geld voor preventief budgetbeheer. Ook wil GroenLinks dat er wordt geïnvesteerd in budgetcoaching en nazorg.
- Na invoering van de werkleerplicht garandeert de gemeente een inkomen voor werkloze jongeren als het Rijk het laat afweten.
- De gemeente zorgt ervoor dat gezinnen met een laag inkomen en schoolgaande kinderen over een computer met internet kunnen beschikken.
- De witgoedregeling (voor koelkasten etc.) wordt uitgebreid. De vergoeding moet meerdere keren per jaar gebruikt kunnen worden, maar voor hetzelfde product maximaal eens per acht jaar.
- De maandverklaringen worden afgeschaft. Cliënten geven wijzigingen in persoonlijke (financiële) omstandigheden door zodra die zich voordoen. Een uitzondering geldt voor cliënten met een aanvullende uitkering, omdat bij hen vaker wijzigingen in inkomen optreden. Het wordt mogelijk om wijzigingen en maandverklaringen digitaal door te geven.
- De brieven en andere voorlichting van de sociale dienst worden leesbaar en begrijpelijk voor alle geletterde cliënten.
- De gemeente beperkt de informatie die mensen moeten inleveren bij aanvragen en maakt beter gebruik van bestandskoppeling, opdat dezelfde bewijsstukken maar één keer hoeven te worden aangeleverd.
- Aanvragen voor bijzondere bijstand worden zo veel mogelijk direct afgehandeld.
- Het Armoedepact wordt voortgezet om de samenwerking tussen (welzijns)instellingen te verbeteren.
- Mensen met een laag inkomen kunnen via het Armoedepact of op een andere manier worden geholpen bij de aanvraag van huurtoeslag, zorgtoeslag en andere inkomensvoorzieningen.
- De gemeente spant zich in om ook niet-uitkeringsgerechtigden met een laag inkomen gebruik te laten maken van de sociale voorzieningen.
- Het aanbod van de Stadspas, waarmee minima voor een klein bedrag kunnen deelnemen aan activiteiten op het terrein van sport, cultuur etc., wordt waar mogelijk uitgebreid.

10. Welzijn en zorg

Voor het welzijn van mensen zijn alledaagse dingen van het grootste belang. Goede contacten met burens, vrienden en familie, deelname aan verenigingen, een woonomgeving zonder al te veel ergernissen. De overheid komt pas in beeld wanneer het welzijn gevaar loopt of niet langer vanzelfsprekend is. Daarnaast heeft de overheid de verantwoordelijkheid voor het in stand houden van voorzieningen, accommodaties en ontmoetingsplekken.

GroenLinks vindt dat welzijnsbeleid er niet uitsluitend is voor mensen in een achterstandspositie, maar voor alle burgers. GroenLinks wil dat de gemeente samenhangende voorzieningen op wijkniveau realiseert die toegankelijk en betaalbaar zijn. Uitgangspunt is dat elke wijk over een basispakket aan voorzieningen beschikt: accommodaties, welzijnsvoorzieningen, sportvoorzieningen, zorgvoorzieningen, een Steun- en Informatiepunt (STIP) etc.

De afgelopen jaren is veel aandacht gegaan naar de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Ook de komende jaren zal dat nog nodig zijn: er staan opnieuw wijzigingen in de AWBZ op stapel en ook de verdere uitbouw van de WMO verdient de nodige aandacht. Daarnaast zullen er in de Wet op de Jeugdzorg veranderingen worden aangebracht die gevolgen hebben voor gemeenten. GroenLinks wil dat de gemeente de gevolgen van de bezuinigingen op de AWBZ op het terrein van dagbesteding en begeleiding zoveel mogelijk compenseert.

Actiepunten

- Ouderen, zieken en gehandicapten worden in staat gesteld zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. De gemeente zorgt ervoor dat in elke wijk een woonzorgzone gecreëerd wordt met bijv. een klusdienst, een maaltijdvoorziening, huishoudelijke hulp, een buurtconciërge, een STIP en andere zorg- en welzijnsvoorzieningen.
- De gemeente ontwikkelt 'dienstencheques' waarmee bijv. ouderen diverse vormen van ondersteuning en begeleiding kunnen kopen.
- Voor de WMO-indicatiestelling wordt gestreefd naar een ruimhartige toepassing, heldere criteria en een eenvoudige afhandeling, bijv. door de huisarts de indicatie te laten doen.
- Bij de toepassing van het begrip 'gebruikelijke zorg' bij de indicatie voor de huishoudelijke verzorging wordt rekening gehouden met de persoonlijke omstandigheden, zodat maatschappelijke participatie voor alle gezinsleden mogelijk blijft.
- Vrijwilligers en mantelzorgers worden verder ondersteund door bijv. respijtzorg, ontmoetingsmogelijkheden, kinderopvang en collectieve verzekeringen.
- De rijksbezuinigingen op de dagbesteding en begeleiding (AWBZ) worden maximaal gecompenseerd.
- Het huisbezoek aan 75-plussers wordt uitgebreid met de categorie 'echtparen', niet alleen om eenzaamheid onder ouderen te voorkomen, maar mede om mantelzorgers op te sporen en te informeren.
- Het aantal buurtconciërges wordt op peil gehouden en zo nodig uitgebreid.
- Er komen meer buslijnen die 'WMO-proof' zijn met lage instap, extra personeel en extra informatie bij de halte.
- Het gemeentelijk WMO-beleid wordt verder uitgebouwd. Zo worden meer experimenten met burgerparticipatie (zoals de WMO-proeftuin of Meeroeien in Lewenborg) gehouden.
- De gemeente blijft actief in het bestrijden van huiselijk geweld, extra aandacht gaat uit naar eerwraakgerelateerd geweld. Ook mensenhandel (meestal vrouwenhandel) is een prioriteit van de gemeente.
- Aanbestedingen voor activiteiten op het terrein van onderwijs, welzijn, re-integratie en zorg worden zoveel mogelijk vervangen door subsidierelaties. Waar dit niet mogelijk is, worden de aanbestedingsprocedures zo eenvoudig mogelijk gehouden.

11. Onderwijs en jeugdbeleid

Leren doe je gedurende je hele leven. Kennis verrijkt, opent deuren naar nieuwe kansen en kan het begin van emancipatie zijn. Maar veel talent wordt niet benut en veel kinderen kampen al vroeg met grote achterstanden. Dat betekent dat er veel en goede voorzieningen voor kinderen en jongeren moeten zijn, zoals jongerencentra, speelplekken en goede schoolgebouwen.

Na de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs moet de gemeente zich nu concentreren op de regierol op het gebied van het lokaal onderwijsbeleid. In de Lokaal Educatieve Agenda worden de afspraken met de schoolbesturen hierover vastgelegd. De komende jaren moet er vooral extra aandacht zijn voor de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs en de Centra voor Jeugd en Gezin. Optimale zorg voor kinderen en jongeren en het verminderen van bureaucratie en afstemmingsproblemen moeten daarbij het uitgangspunt zijn.

Groningen staat bekend om zijn Vensterscholen. GroenLinks zou graag zien dat ook de scholen voor voortgezet onderwijs zich ontwikkelen tot brede scholen. Daarmee kan een start worden gemaakt bij de nieuwe scholen voor VMBO. GroenLinks is erg tevreden over de resultaten van het Akkoord van Groningen. Deze samenwerking tussen hoger onderwijs, UMCG en gemeente moet verder worden uitgebreid.

Actiepunten

- Er komt meer geld voor onderwijshuisvesting, o.a. om het duurzaam bouwen van nieuwe scholen mogelijk te maken en te zorgen voor een optimaal binnenklimaat.
- De gemeente blijft inzetten op het voorkomen van schooluitval. De vele succesvolle projecten worden voortgezet. De gemeente beijvert zich voor invoering van het Vakcollege als speciale leergang binnen het VMBO/MBO.
- De doorstroming van VMBO-TL naar HAVO is een aandachtspunt. De gemeente probeert afspraken met de schoolbesturen te maken om die doorstroming te vergemakkelijken (geen extra eisen voor toelating, oplossen knelpunten in de aansluiting).
- De gemeente benut de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderopvang om tot een kwaliteitsverbetering te komen in de voor- en voerschoolse educatie. Extra aandacht is er daarbij voor de overgang van peuterspeelzaal/kinderopvang naar basisschool.
- GroenLinks vindt dat er op scholen extra aandacht moet zijn voor bewegingsonderwijs, sportstimulering en cultuureducatie. Hiervoor wordt extra gemeentelijk geld uitgetrokken.
- Het buitenspelen wordt bevorderd. GroenLinks vindt dat conform de NUSO-norm 3% van de bebouwde oppervlakte moet worden gereserveerd voor speelruimte. In plaats van reguliere speelplekken worden zoveel mogelijk natuurspeelplaatsen aangelegd.
- De gemeente zorgt ervoor dat er in iedere wijk een plek voor jongeren is. Per wijk moet worden bekeken of dit een apart jeugdhonk is, een voetbalkooi, een andere (sport)ontmoetingsplek in de openbare ruimte of een plek in een multifunctioneel gebouw.
- De betrokkenheid van jongeren bij de gemeentepolitiek wordt gestimuleerd. Gemeenteraadsleden kunnen bijv. gastlessen verzorgen op school of in het stadhuis en jongeren informeren over de mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de gemeentepolitiek. Ook de kindergemeenteraad wordt voortgezet.
- Laaggeletterdheid is een groot maatschappelijk probleem. Ongeveer anderhalf miljoen Nederlanders en 18.000 Groningers kunnen niet goed genoeg lezen en schrijven. GroenLinks vindt het daarom belangrijk dat er snel een gemeentelijk actieplan laaggeletterdheid komt.
- De VMBO-convenanten in het kader van Kennis om te delen hebben veel resultaat gehad. Er worden nieuwe afspraken met alle betrokken scholen gemaakt om bijv. de overgang van VMBO naar MBO te verbeteren.
- De betrokkenheid van ouders bij het onderwijs aan hun kinderen wordt vergroot. Het Centrum voor Jeugd en Gezin helpt daarbij.

12. Sport en recreatie

GroenLinks wil graag alle bewoners laten sporten en bewegen. Sport verbindt mensen van verschillende leeftijden en bevolkingslagen, geeft samenhang en laat mensen meedoen. Daarnaast zijn sport en regelmatige beweging goed voor de gezondheid. Veel jonge mensen zijn te dik of leven ongezond. Sportprojecten voor jongeren in de wijken en sport op school kunnen helpen dit tegen te gaan. Ook intensivering van het bewegingsonderwijs en het openstellen van schoolpleinen buiten schooltijd kunnen een bijdrage leveren. Het aanbod van voorzieningen zal aangepast moeten worden aan het toenemend aantal ouderen in de komende jaren.

Het is goed dat de gemeente zelf de basisvoorzieningen, waaronder de zwembaden en het sportcentrum Karding, in handen houdt. Daardoor is er maximale grip op het toegankelijk houden van deze voorzieningen voor iedereen. Sportaccommodaties moeten evenwichtig gespreid zijn over de stad. Voorkomen moet worden dat sportvelden alleen aan de randen van de stad gesitueerd worden, waardoor kinderen teveel met auto's worden vervoerd of helemaal niet gaan sporten.

Actiepunten

- GroenLinks vindt dat het gymnastiekonderwijs op basisscholen moet worden uitgebreid voor het ontwikkelen van een actieve leefstijl.
- Om meer kinderen te laten bewegen en sporten gaat de gemeente door met de B-Slim projecten.
- GroenLinks wil dat minima meer korting krijgen op het lidmaatschap van sportverenigingen via de Stadjerspas.
- Topsport wordt alleen financieel gesteund als het ter ondersteuning van de breedtesport dient.
- De gemeente werkt niet mee aan een nieuw stadion voor FC Groningen. Een eventuele uitbreiding van de Euroborg dient budgettair neutraal te zijn voor de gemeente. De bijdrage aan de huur van de Euroborg wordt afgebouwd.
- Het gebrek aan goede gymnastieklokalen wordt weggewerkt.
- De gemeente verstrekt extra middelen ten behoeve van het schoonhouden van gymnastieklokalen, bij voorkeur met inzet van DSW-medewerkers.
- Fusies en samenwerkingen van vooral voetbalverenigingen worden gestimuleerd.
- Evenementen voor gehandicaptensport worden extra gesteund.
- Kinderen op alle basisscholen leren schaatsen. Daarvoor wordt er een project schoolschaatsen en -skeelers gestart.
- In het recreatiegebied Karding wordt een (kleine) wedstrijdskeelerbaan aangelegd. Het onderhoud en de bewegwijzering van de skeelerroutes in de gemeente worden verbeterd.
- Het Meerschapp Paterswolde is een recreatiegebied met belangrijke natuurwaarden. GroenLinks vindt woningbouw daar ongewenst.
- De gemeente realiseert nieuwe wandelpaden in het buitengebied.

13. Kunst en cultuur

Groningen trekt als toonaangevende cultuurstad veel kunstenaars, muzikanten en cultuurliefhebbers aan. Er zijn tal van kunstvakopleidingen, een levendige muzieksce­ne met roemruchte podia, een buitengewoon actief literair klimaat en enkele van Nederlands mooiste festivals. Naast de intrinsieke waarde die kunst en cultuur hebben wordt creativiteit, evenals kennis en innovatie, wereldwijd gezien als belangrijk element voor stedelijke ontwikkeling. Als culturele hoofdstad van het Noorden moet Groningen daarom beschikken over een veelheid van podia, ateliers en oefenruimtes. De stad moet gastheer zijn van diverse gezelschappen en festivals en mogelijkheden bieden om zelf actief als amateur – alleen of in groepsverband – kunst te beoefenen. En in het onderwijs moeten kinderen zo snel mogelijk met kunst en cultuur in aanraking worden gebracht. Het succes van de culturele sector hangt af van zijn creatieve geesten. De gemeente zorgt voor de infrastructuur waarin zij goed kunnen functioneren. De cultuursector is nog (te) sterk afhankelijk van veel vrijwilligers en gesubsidieerde banen. Deze afhankelijkheid mag de sector niet in gevaar brengen. De basis van de culturele sector wordt de komende periode daarom versterkt.

Het Groninger Forum wordt het nieuwe culturele centrum in de stad waar informatie, e-culture, geschiedenis, cultuur en debat een nieuwe impuls geven aan (binnen)stad en ommeland. Het wordt dé ontmoetingsplaats voor een brede schakering aan bezoekers uit Groningen, Nederland of uit de rest van de wereld. Het Forum vormt een waardevolle aanvulling op de bestaande culturele voorzieningen.

Actiepunten

- De Openbare Bibliotheek wordt de bibliotheek van de toekomst. Het is de vraagbaak voor iedereen en bevordert het lezen en de mediawijsheid van alle leeftijdsgroepen.
- GroenLinks wil het netwerk van bibliotheekvoorzieningen in de buurten behouden en wil dat de bibliotheek voor iedereen betaalbaar blijft.
- Groningen ontwikkelt zich verder als broedplaats van nieuw talent. Het Paleis met nieuwe woon- en werkruimtes voor kunstenaars en de creatieve sector is hiervan een voorbeeld.
- De drafbaan moet meer als locatie voor grootschalige popmuziekevenementen gebruikt worden.
- Het vervoer van leerlingen naar activiteiten in het kader van cultuureducatie, bezoek aan bijv. musea en schouwburg, is voor scholen een grote kostenpost. De gemeente stelt hier subsidie voor beschikbaar.
- Stadsschouwburg, Oosterpoort en Martiniplaza zijn eigendom van de gemeente en worden niet geprivatiseerd.
- Cultuurtoerisme wordt gestimuleerd door de beleving van het Gronings cultureel erfgoed en het culturele leven onder toeristen te versterken. Goede samenwerking met de provincie is noodzakelijk.
- De gemeente stimuleert dat leegstaande panden tijdelijk worden toegewezen aan kunstenaars en cultuurgezelschappen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van beheersorganisaties als Carex.
- De gemeente ondersteunt jongeren om specifieke uitingen van jongerencultuur te realiseren. New Attraction is daar een goed voorbeeld van.
- GroenLinks wil dat er in elke wijk een plek is waar mensen op een laagdrempelige manier met kunst en cultuur in contact kunnen komen.

14. Stad en stadjer

Groningers zijn het meest tevreden met hun stad, bleek in 2007 uit onderzoek van de Europese Commissie onder inwoners van 75 Europese steden. Dat is prachtig en om dat zo te houden is het belangrijk burgers vanaf het begin bij nieuwe plannen te betrekken en samen met hen te zoeken naar oplossingen voor problemen in de eigen omgeving. In het verleden is dat te weinig gebeurd. Daardoor voelden burgers zich nogal eens niet gehoord en niet serieus genomen door de gemeente. Daarom is in 2008 in het Convenant Bewonersorganisaties gemeentebreed afgesproken dat de participatie van bewoners bij plannen moet verbeteren. Bij recente grote projecten als het Groninger Forum, de Regio-tram en de Zuidelijke Ringweg is al veel ruimte gemaakt voor inspraak. De komende jaren blijft bewonersparticipatie een belangrijk aandachtspunt.

GroenLinks heeft 'Vertrouwen in de Buurt'. Dat geldt ook voor de kwaliteit van de dienstverlening door de overheid. Burgers en ondernemers moeten snel, vriendelijk en effectief worden geholpen als ze vragen hebben of van overheidsdiensten gebruik willen maken. Groningen doet het op dit gebied niet slecht, maar het kan beter. Soms worden burgers van het kastje naar de muur gestuurd. Vooral laaggeletterden hebben vaak moeite om informatie van de gemeente te begrijpen of te verkrijgen. Het internet biedt vele extra mogelijkheden om de dienstverlening te verbeteren.

Een mooie toekomst voor Groningen wordt niet alleen in het stadhuis gemaakt. De verantwoordelijkheid voor die toekomst rust niet alleen op de politiek, maar gaat iedereen aan. Het maatschappelijk middenveld, het bedrijfsleven en niet in de laatste plaats de burgers zelf zijn aanspreekbaar op hun bijdrage aan een goede leefomgeving.

Actiepunten

- De gemeente faciliteert kleinschalige buurtinitiatieven en gaat door met de werkwijze van het Nieuw Lokaal Akkoord, waarbij bewoners meer zeggenschap krijgen over hun buurt. Bewoners kunnen zelf met ideeën komen voor de verbetering van hun woonomgeving en krijgen hulp van de gemeente, zonder dat de regie door de gemeente wordt overgenomen.
- Bewoners worden actief op de hoogte gehouden en in een vroegtijdig stadium betrokken bij belangrijke projecten in hun omgeving. Zo wordt de aanpak van de krachtwijken De Hoogte en Korrewegwijk intensief met bewoners besproken.
- GroenLinks wil de coördinatie van gemeentelijke activiteiten in wijken fors verbeteren. Daarom ondersteunen we het 'wijkgericht werken'.
- Het gemeentelijke 'front office' wordt versterkt. Vragen van burgers en ondernemers worden hier opgevangen en zo snel mogelijk beantwoord. Zo wordt voorkomen dat burgers en ondernemers zelf binnen de gemeentelijke organisatie op zoek moeten gaan naar antwoorden. De gemeente beperkt de informatie die mensen moeten inleveren bij aanvragen en maakt beter gebruik van bestandskoppeling.
- GroenLinks is voorstander van deregulering. Daarbij wegen we zorgvuldig af welke regels van belang zijn voor de veiligheid van mensen en de leefbaarheid in de stad.
- Een goede (inter)actieve informatievoorziening aan de burgers is van groot belang. De gemeentelijke website en de digitale dienstverlening worden verder verbeterd. De mogelijkheden om via internet te participeren worden uitgebreid.
- De gemeente houdt bij de informatievoorziening rekening met laaggeletterden ($\pm 12\%$ van de bevolking), zorgt voor eenvoudig taalgebruik en maakt gebruik van video.
- De gemeente introduceert de mogelijkheid voor burgers om eigen voorstellen op de gemeenteraadsagenda te plaatsen door middel van een zogeheten 'burgerinitiatief'.
- GroenLinks is voorstander van een door de gemeenteraad gekozen burgemeester. De voorzitter van de gemeenteraad wordt gekozen uit de eigen leden.
- GroenLinks wil dat jongeren opgroeien tot actieve, betrokken burgers. Daarom wordt op scholen aandacht besteed aan democratie en burgerschap.

15. Veiligheid

Veiligheid is een sociaal grondrecht. Iedereen, inwoner en bezoeker, moet zich veilig voelen in Groningen. Veiligheid is iets wat georganiseerd moet worden, steeds opnieuw. Zo is veiligheid in grote mate afhankelijk van de fysieke en sociale inrichting van het openbare gebied. Het gevoel van veiligheid is ook een gevolg van zeggenschap. Naarmate mensen meer te zeggen hebben over hun leefomgeving gaan ze er zorgvuldiger mee om. Het waarborgen van de veiligheid is een primaire taak van de overheid, maar de gemeente kan het niet alleen.

Voor een veilige woon- en leefomgeving kom je er niet met alleen meer politie en hogere straffen. GroenLinks verzet zich tegen een eenzijdige nadruk op repressie. Het bestrijden van criminaliteit begint met preventie en voorlichting. Als het fout gaat, dan moeten handhavers passend en professioneel optreden.

Groningen is één van de veiligste steden van Nederland. Dat neemt niet weg dat ook Groningen problemen kent met criminaliteit en onveiligheid. Vooral het geweld op straat tijdens het uitgaan is een hardnekkig probleem. Door het 'Panel Deurbeleid' wordt kritisch toegezien op eventueel discriminerend deurbeleid. De slagkracht van het lokale bestuur is door de invoering van de bestuurlijke boete versterkt. GroenLinks wil dat de gemeenteraad via de burgemeester invloed houdt op de prioriteiten van de politie. De grens tussen een effectieve handhaving en de persoonlijke levenssfeer zal GroenLinks stevig bewaken.

Actiepunten

- Bewoners dienen zoveel mogelijk te worden betrokken bij hun woonomgeving. Samen met bewoners zoekt de gemeente naar mogelijkheden om de woonomgeving te beschermen tegen sociale onveiligheid en inbraak. Studentenwoningen hebben daarbij prioriteit omdat daar het meest wordt ingebroken.
- GroenLinks wil wijkagenten die de wijk en de buurtbewoners kennen. Dat werk moet niet uitgehouden worden door ze voortdurend in te zetten voor andere politietaken.
- Discriminatie bij bijv. de toelating tot cafés en discotheken moet hard worden aangepakt. In het uiterste geval moet de gemeente overgaan tot sluiting.
- GroenLinks is terughoudend met het inzetten van cameratoezicht in het kader van de handhaving van de openbare orde. Pas als blijkt dat overige maatregelen onvoldoende soelaas bieden, komt cameratoezicht voor GroenLinks in beeld.
- De politie heeft voldoende wettelijke mogelijkheden om verboden wapens op te sporen. Daarvoor is preventief fouilleren niet nodig.
- GroenLinks wil een gecontroleerde en gereguleerde aanvoer van softdrugs (de zogenaamde legalisering van de achterdeur). De gemeente moet toezicht houden op de kwaliteit van de softdrugs door te testen op het THC-gehalte en aanwezige chemicaliën. Het maximum aantal verkooppunten wordt losgelaten.
- Geweld achter de voordeur is ook een gemeentelijk probleem. GroenLinks wil dat de gemeente daarom ruimhartig het Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld financiert. Voor de politie blijft huishelijk geweld onverkort prioriteit.
- De gemeente levert haar bijdrage aan het terugdringen van fietsendiefstal o.a. door meer fietsenstallingen aan te leggen.
- Tegen vrouwenhandel, loverboys en gedwongen prostitutie wordt streng opgetreden. In de Vishoek en Hoekstraat moet de raamprostitutie worden afgebouwd en in 2016 beëindigd. De Nieuwstad wordt afgesloten voor het autoverkeer.

16. Financiën en organisatie

Een groot deel van de gemeentelijke uitgaven ligt vast. Toch blijft het mogelijk ook op financieel gebied keuzes te maken die zijn geënt op de uitgangspunten van GroenLinks. Zeker nu de gemeente Groningen als gevolg van de economische recessie fors moet bezuinigen, zijn linkse en groene keuzes noodzakelijk. GroenLinks wil dat ook in moeilijke tijden de sociale activiteiten en de duurzaamheidsambitie in stand blijven en dat er geen ambtenaren gedwongen worden ontslagen.

GroenLinks stelt voor vooral in eigen huis te kijken naar bezuinigingsmogelijkheden. De gemeentelijke organisatie hoeft niet opnieuw gereorganiseerd te worden, want dat doet vaak meer kwaad dan goed. Wel moet kritisch gekeken worden naar alle werkzaamheden om te bepalen wat de toegevoegde waarde is en wat het de gemeente oplevert. In een grote organisatie als de gemeente Groningen moet dat in ieder geval regelmatig gebeuren. De nieuwe bezuinigingsoperatie zal ook voelbaar zijn buiten de gemeentelijke organisatie. Het zal soms echt wringen. GroenLinks loopt daar niet voor weg. Wij voelen echter niet veel voor een kaasschaafoperatie. Liever maken we echte keuzes.

In de gemeentelijke organisatie moet de aansturing en afstemming tussen de diensten verbeterd worden. Het doel is een optimale dienstverlening aan de burger. Daar hoort ook bij dat buurtorganisaties e.d. niet steeds te maken krijgen met wisselende contactambtenaren. Een benchmark is een goed instrument om kwaliteit en doelmatigheid te verzekeren. Op initiatief van GroenLinks is de gemeente Groningen koploper van alle gemeenten geworden met 92% duurzaam inkopen. Nu op naar de 100%!

GroenLinks wil kostendekkende tarieven voor gemeentelijke diensten en een voorzichtige omgang met de gemeentelijke lasten van Groningers. Daarbij geldt onverkort: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.

Actiepunten

- GroenLinks wil dat de gemeente waar mogelijk bespaart op het inhuren van externe bureaus en meer investeert in de opleiding en kwaliteitsvergroting van het eigen personeel.
- GroenLinks wijst verdere verzelfstandiging van publieke taken af. Ook omdat de gemeente dan vaak duurder uit is.
- De gemeente moet een gezonde en dynamische organisatie zijn. Daarom moet de gemeente jong, gekwalificeerd personeel aan zich binden. Dat is ook nodig om de vergrijzing van het ambtenarenapparaat te ondervangen.
- GroenLinks streeft naar een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen en migranten in de gemeentelijke organisatie, in het bijzonder in toefuncties.
- Als nieuwe vorm van inkomsten introduceert de gemeente reclamebelasting. Ook wordt gekeken naar een gebiedsgerichte bestemmingsheffing.
- De gemeente gaat zo veel mogelijk over op *open source software*.

Bijlage

Kandidatenlijst GroenLinks gemeenteraadsverkiezingen 3 maart 2010

1. Mattias Gijsbertsen
2. Karin Dekker
3. Annie Postma
4. Benni Leemhuis
5. Lizette van der Vegt
6. Victor Möhlmann
7. Kris van der Veen
8. Lamiek Groeneweg
9. Gerrit Duits
10. Margien Bouma
11. Arjen Nolles
12. Gijs van der Kroef
13. Henk Harmsma
14. Carlien Groeneweg
15. Fennie Stavast
16. Jan van den Berg
17. Wiebe van der Ploeg
18. Martin Hammenga
19. Jan Giezen
20. Roelof Jonker
21. Lammert Tiesinga
22. Harrie Miedema
23. Henk Moll
24. Hans Sietsma
25. Henk Wezeman
26. Johan Straatman
27. Dominic Smith
28. Hans-Paul Klijnsma
29. Ineke van Gent
30. Drewes de Haan